

Årsrapport til
Justis- og beredskapsdepartementet
2021

Innholdsfortegnelse

I.	Leders beretning	3
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	5
II.1	Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	5
II.2	Organisasjon og ledelse	5
II.3	Presentasjon av utvalgte hovedtall.....	6
III.	Årets aktiviteter og resultater	7
III.1	Resultater og måloppnåelse 2021	7
III.1.a	Kompetanseutvikling	8
III.1.b	Informasjonsdeling	10
III.1.c	Saksbehandlingstid	12
III.2	Andre aktiviteter.....	14
III.2.a	Digitalisering	14
III.2.b	Særskilt om forebyggende sikkerhet	15
IV.	Styring og kontroll i virksomheten.....	16
IV.1	Internkontroll og risikostyring	16
IV.3	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen.....	16
IV.3.a	Inkluderingsdugnaden	16
IV.3.b	Oppfølging av FNs bærekraftsmål	17
IV.3.c	Etiske retningslinjer for staten.....	17
IV.3.d	Spesialenhetens særavtale	17
V.	Vurdering av framtidsutsikter.....	18
V.1	Utviklingstrekk og mulighetsrom.....	18
VI.	Årsregnskap	20
	Ledelseskommentarer til årsregnskap 2021.....	20
	Prinsippnote til årsregnskapet.....	22
	Oppstilling av bevilgningsrapportering pr. 31.12.2021	23
	Note A	23
	Note B	23
	Oppstilling av artskontorapportering pr. 31.12.2021.....	24
	Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter	25
	Resultatregnskap	27
	Balanse – eiendeler.....	28
	Balanse – statens kapital og gjeld.....	29
	Noter - (1, 2, 3, 4, 5, 6A, 6B, 7, 8 og 9.....	35

I. Leders beretning

Dette er min første årsberetning som leder gjennom et helt år. Som for alle andre har ledere har mitt lederskap blitt preget av pandemien. Vi har erfart nye måter å jobbe på i den hybride hverdagen, og mange erfaringer er gode. Vi vil nok etablere mer fleksible arbeidsordninger i året som kommer, og høste erfaringer av dette. Fysisk treff med kolleger er likevel viktig. Da samfunnet en periode i november var åpent, klarte vi å samle hele enheten ved det tradisjonsrike Hotell Norge Høsbjør. Samlinger på hotellet er en del av enhetens kultur. Det var stor gjensynsglede og glede over å treffe nye kollegaer som man bare hadde truffet på digital plattform.

I min beretning for 2020 redegjorde jeg for våre ambisjoner for det kommende året. Jeg er fornøyd med å meddele hva de utmerkede medarbeiderne og organisasjonen har bidratt til av endringer i 2021.

Fra 1. november etablerte vi et nytt felles saksmottak på Hamar. Enheten har egen leder og består ellers av spesialletterforskere, påtalefaglige etterforskningsledere og administrativt personell. Espen Krogh som leder avdelingen har vært spesialletterforsker ved Spesialenheten siden oppstart. Ved å få ham som leder ble også min ambisjon om å styrke ledergruppens komplementære kompetanse innfridd. Den fagkunnskapen han representerer styrker ledergruppen, som ikke tidligere har vært representert med ledere med bakgrunn som spesialletterforsker.

Saksmottaket skal vurdere alle innkomne henvendelser og behandle de sakene som kan avgjøres raskt. De skal også forestå innledende etterforskning før saken overføres etterforskningsavdelingen, som også er en nyetablering. Den 1. november etablerte vi én felles etterforskningsavdeling med ledelse fra Oslo-kontoret. Avdeling Vest og Midt/Nord i henholdsvis Bergen og Trondheim ble derved nedlagt som egne avdelinger. Begge disse omorganiseringene skjedde etter involvering fra hele organisasjonen. Egne arbeidsgrupper vurderte hvordan Spesialenheten best kunne løse sitt samfunnsoppdrag i fremtiden. Vi vurderte alternativet at det ikke skulle være kontorer i det hele tatt i Bergen eller i Trondheim. Konklusjonen ble at det er viktig med regional tilstedeværelse både av hensyn til utrykningsfunksjon og at enheten skal ha regional forankring. Vi erfarer allerede nå en mer ensartet behandling av innkomne henvendelser, hvilket selvsagt bidrar til økt kvalitet. Etterforskningsavdelingen ledes av Liv Øyen som har lang og allsidig erfaring som leder i Spesialenheten, herunder som fungerende sjef. Helle Gulseth er nestleder. Det er ingen lokal ledelse på kontorene i Bergen og Trondheim. Ledelsesformen overfor disse kontorene blir derfor det som nå populært kalles «fjernledelse», men så langt synes dette å fungere utmerket.

Resultatene for 2021 er gode. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er på 159 dager, en nedgang fra 193 dager i 2020. Flere forhold spiller inn her, primært at det ble gitt kompetanse til påtalefaglige etterforskningsledere til å avgjøre enkelte saker der det ikke er rimelig grunn til å iverksette etterforskning. Etableringen av saksmottaket har også hatt betydning, men også at vi i 2021 kun hadde to utrykninger. Selv om den generelle saksbehandlingstiden er betydelig redusert har vi likevel enkeltsaker som tar opp mot ett år å avgjøre. Mange av disse er selvsagt arbeidskrevende, men det er en stadig ambisjon om å effektivisere saksbehandlingen også for disse sakene. Ettersom vi fra 1. november 2021 etablerte ny avdelingsstruktur vil vi i statistikkdelen kun omtale Spesialenhetens samlede resultater.

I 2021 kom vi i gang med vårt etterlengtede kompetanseløft, jf. nærmere om dette under pkt. III.1.a. Vi har også tilsatt en fag- og opplæringsansvarlig i 50 prosent stilling. Funksjonen er helt nødvendig for at Spesialenheten skal holde tritt med den faglige utvikling og de kravene som stilles til etterforskningsprosessen i dag. For å styrke det etterforskningsfaglige ledelselementet har vi også etablert fire funksjoner som fagansvarlige etterforskningsledere. Dette er motstykket til det som i politiet betegnes som politifaglig etterforskningsleder. Funksjonen skal benyttes i større etterforskinger i tett kontakt med – og under ledelse av – påtalefaglig etterforskningsleder. Sistnevnte har fått prefikset «påtalefaglig» for å tydeliggjøre overfor eksterne samarbeidspartnere at det er en jurist som henvender seg. Dette ble ofte ikke forstått ved den mer nøytrale betegnelsen «etterforskningsleder».

I løpet av 2021 arbeidet vi mye med digitalisering, og ved utløpet av året kom vi til stor glede endelig i gang med intern papirløs saksbehandling og arkivering. Vi arbeider fremdeles med løsninger for digital samhandling med eksterne gjennom utprøving av en fildelingsstruktur.

Av hovedinstruksen til Spesialenheten heter det at behovet for egne etiske retningslinjer må vurderes. Vi mener at dette behovet er åpenbart til stede, og vi har nå nedsatt en intern gruppe som utarbeider forslag til slike retningslinjer. Vi tar sikte på å slutføre dette arbeidet i løpet av 2022.

Den utadrettede virksomheten har vært relativt god i løpet av 2021. Vi har gjennomført en rekke digitale møter med Politidirektoratet, politidistriktene, Sivilavdelingen og Kripos. Vi har også hatt undervisning for blant annet innsatsledere, arrest- og transportpersonell, tredjeårsstudenter ved Politihøgskolen, Forsvarets Spesialstyrker (fordi de skal etterforskes av oss når de bistår politiet) og vi har deltatt på fagdag om operative disipliner i Sør-Øst politidistrikt. Endelig har assisterende sjef hatt innlegg for Europarådet i Strasbourg. Vi erfarer at våre innlegg er ønsket og oppleves som svært nyttige. I den sammenheng er det beklagelig at vi av ressurs hensyn ikke kan møte det økende behovet for slike innlegg.

Vi har ellers rekruttert fire nye advokater på verv i løpet av året. I november hadde vi seminar for disse der de ble gjort kjent med Spesialenheten, vår arbeidsform og våre forventninger. Nytt er at advokatene nå skal arbeide direkte i vårt saksbehandlingssystem BL, hvilket letter det administrative arbeidet rundt deres bidrag. Ved samlingen i november inviterte vi Advokatbladet som laget en fin artikkel om advokatene på verv. Generelt er det vår ambisjon at advokatene skal bli enda mer synlig ved Spesialenhetens virksomhet.

Vi har også fremforhandlet en ny særavtale for Spesialenheten. Nytt er at juristene også inngår i vaktordningen, hvilket innebærer at vi får en mye mer robust beredskapsorganisasjon når det juridiske element inngår i vurderingene helt fra meldingsinnkomst. På denne måten oppfyller den forventning om en relevant beredskap som fremgår av NOU 2009:12 – Åpenhet, kontroll og læring.

Avslutningsvis vil jeg si at 2021 var et år preget av utvikling, omstilling og endring. Alt i alt er det mitt syn at enheten har kommet godt gjennom disse prosessene, og jeg opplever at stemningen er god.

Hamar, 14. februar 2022

Terje Nybøe

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

II.1 Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Spesialenheten for politisaker er en riksdekkende etterforsknings- og påtaleenhet som skal etterforske og avgjøre om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten. Spesialenheten for politisaker ble operativ fra 1. januar 2005. Spesialenheten er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og faglig underlagt Riksadvokaten.

Spesialenheten skal, ved å etterforske og iredetteføre straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, bidra til å opprettholde befolkningens tillit til disse etatenes myndighetsutøvelse.

Følgende overordnede mål gjelder for virksomheten i 2021, jf. omtale i Prop. 1 S (2020–2021):

- Effektiv kamp mot kriminalitet
- Rettssikkerhet

II.2 Organisasjon og ledelse

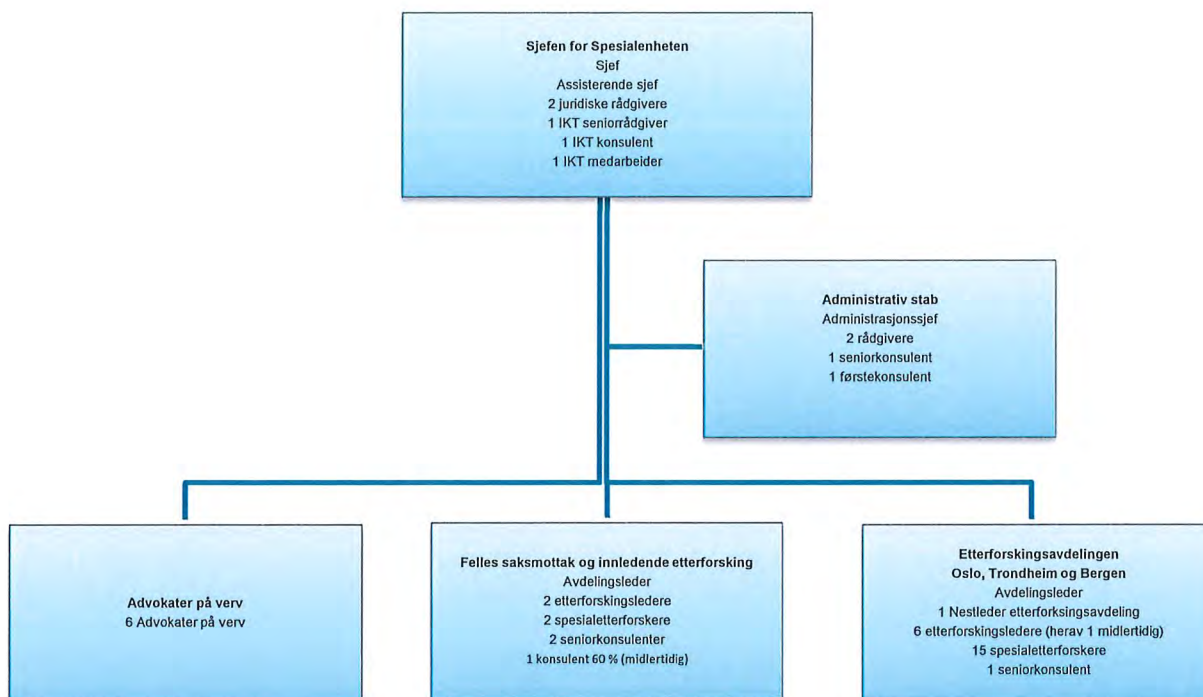
Spesialenheten har pr. 1. januar 2022 41 faste og 2 midlertidige stillinger. Disse fordeler seg på 17 spesialetterforskere, åtte påtalefaglige etterforskningsledere, to juridiske rådgivere, 11 administrative stillinger hvorav tre på IT. Det er tre fast ansatte ledere, samt sjef og assisterende sjef. I tillegg deltar seks privatpraktiserende advokater som er oppnevnt på verv i behandling av straffesaker. Alle advokatene har variert og omfattende arbeidserfaring fra privat og offentlig virksomhet.

Ordningen med advokater på verv skal understreke enhetens uavhengighet og er ment å bidra til åpenhet og tillit.

Pr. dags dato består ledelsen av:

- Sjef: Terje Nybøe
- Assisterende sjef: Guro Glærum Kleppe
- Administrasjonssjef: Vigdis T. Aaseth
- Leder for etterforskningsavdelingen: Liv Øyen
- Leder for saksmottak og innledende etterforskning: Espen Krogh

Se organisasjonskart på neste side.

II.3 Presentasjon av utvalgte hovedtall

Spesialenheten er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Bevilgning over statsbudsjettet i 2021 var 55,348 millioner kroner. Spesialenheten utarbeider sitt virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet, i henhold til de statlige regnskapsstandardene SRS, i tillegg til den ordinære statsregnskapsrapporteringen som følger kontantprinsippet. For nærmere detaljer vises det til del VI. Årsregnskap.

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2018, 2019, 2020 og 2021. Nærmere omtale fremgår i del VI. Årsregnskap.

Beløp i hele 1000 kroner

	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk	33	34	37	38
Samlet tildeling kap. 460 (inkl. tilleggsbevilgninger og overført fra tidligere år)	48 934	51 115	56 454	57 076
Lønn og sosiale utgifter inkl. pensjonskostnader *)	34 876	36 031	38 401	40 624
Honorarer til advokater på verv, inkl. arbeidsgiveravgift	2 016	1 906	3 498	3 400
Lønnskostnader pr. årsverk	1 133	1 057	1 038	1 079
Lønnsrefusjoner for avgitt personell fra Kripos m.fl.	749	150	449	15
Utnyttelsesgrad	96,7 %	96,2 %	97,2 %	95,0%

*) Eksklusive honorarer til advokater på verv

Tabellen nedenfor viser antall mottatte anmeldelser og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i perioden fra 2018 til 2021. Kommentarer og øvrige tall fremgår i del III. Årets aktiviteter og resultater.

	2018	2019	2020	2021
Mottatte anmeldelser	1226	1169	1260	1050
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid – antall dager	190	187	193	159

III. Årets aktiviteter og resultater

III.1 Resultater og måloppnåelse 2021

Justis- og beredskapsdepartementet forventer at resultatene i 2021 skal være minst like gode som foregående år, og presiserer at enheten i årsrapporten for 2021 skal rapportere på hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater bidrar til effekter på de aktuelle målene.

Av tildelingsbrevet fremgår det at Spesialenhetens mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver er gitt med utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2020-2021). Følgende overordnede mål gjelder for virksomheten i 2021:

- Effektiv kamp mot kriminalitet
- Rettssikkerhet

Departementet har i samarbeid med Spesialenheten og Riksadvokaten fastsatt styringsparametere som gjelder for hele virksomheten.

MÅL 1:	Effektiv kamp mot kriminalitet
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse:	Spesialenheten skal gjennom gode prioriteringer og arbeid med riktig kvalitet, kompetanseutvikling og informasjonsdeling bidra til oppnåelse av målet om effektiv kamp mot kriminalitet.

STYRINGSPARAMETER 1:	Kompetanseutvikling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse:	Det er avgjørende at ansatte i enheten opprettholder og utvikler sin faglige kompetanse, og også holder følge med utviklingen som skjer i politiet. Dette bidrar til effektiv kamp mot kriminalitet. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

STYRINGSPARAMETER 2:	Informasjonsdeling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse:	God informasjon om faktiske hendelser er viktig grunnlag for diskusjon og læring i politiet. Det er viktig at Spesialenheten gjør relevant informasjon tilgjengelig for politiet på en slik måte at det brukes i arbeid med erfaringslæring. Det er også viktig at allmennheten vet hvordan Spesialenheten arbeider og er organisert. God erfaringslæring i politiet og kunnskap i befolkningen om Spesialenheten og saker enheten har behandlet, bidrar til effektiv kamp mot kriminalitet. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

MÅL 2:	Rettsikkerhet
Rapportering:	Årsrapport
Beskrivelse: Spesialenheten skal gjennom kompetanseutvikling, informasjonsdeling og effektiv saksbehandling bidra til målet om rettsikkerhet.	

STYRINGSPARAMETER 3:	Kompetanseutvikling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Det er avgjørende at ansatte i enheten opprettholder og utvikler sin faglige kompetanse, og også holder følge med utviklingen som skjer i politiet. Kontinuitet i kompetanseutviklingen er nødvendig for å styrke rettsikkerheten. Ved å ha kontinuitet i arbeidet med kompetanseutvikling, sikres at enheten etterforsker og avgjør sakene innenfor sitt ansvarsområde med høy kvalitet. Dette bidrar til rettsikkerhet både for anmelder og for anmeldte. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.	

STYRINGSPARAMETER 4:	Informasjonsdeling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: God informasjon om faktiske hendelser er viktig grunnlag for diskusjon og læring i politiet. Det er viktig at Spesialenheten gjør relevant informasjon tilgjengelig for politiet på en slik måte at det brukes i arbeid med erfaringslæring. Det er også viktig at allmennheten vet hvordan Spesialenheten arbeider og er organisert. Riktig informasjonsdeling gir forutsigbarhet og åpenhet om rettsforholdene innenfor enhetens ansvarsområde og bidrar til økt rettsikkerhet. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.	

STYRINGSPARAMETER 5:	Saksbehandlingstid
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Det er viktig for rettsikkerheten til den enkelte som får sin sak behandlet av Spesialenheten at saksbehandlingstiden ikke er for lang. Folks tillit til ordningen påvirkes av blant annet saksbehandlingstid. Spesialenheten må derfor behandle saker med effektive rutiner innenfor rimelige tidsrammer. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.	

III.1.a Kompetanseutvikling

Resultatkrav for kompetanseutvikling er fastsatt i dialog med Riksadvokaten og er som følger:

Etterforskere og jurister i Spesialenheten skal årlig gjennomgå opplæringstiltak estimert til 48 timer pr. medarbeider pr. år. Sjefen for Spesialenheten skal utarbeide og vedlikeholde en plan som beskriver strukturerte tiltak for vedlikehold av kompetanse og kompetanseutvikling blant enhetens medarbeidere med fokus på fag- og saksområder som er sentrale for enhetens oppgaveløsning. Planen må også

inneholde en oversikt over hvilke tiltak som er utført, når og med hvilke ressurser. I arbeidet med planen skal ses hen til politiets arbeid med obligatorisk årlig opplæring (OÅO) og hvilke temaer for opplæringen som vektlegges for sammenlignbare stillinger i politiet.

Følgende tiltak kan tas inn i beregningen av antall timer som går med til opplæringstiltak:

- Foredrag eller andre former for undervisning som gis på interne fagseminar i virksomheten, hvor temaer som tas opp gjelder strafferett, straffeprosess, direktiver for arbeidet i politi- og påtalemyndighet, og politiets arbeidsmetodikk.
- Foredrag eller andre former for tilrettelagt undervisning innenfor de samme fagområder som gis i sammenheng med møter i interne fagforum i Spesialenheten (etterforskerforum eller juristforum)
- E-læring og diskusjonsgrupper utarbeidet til bruk i politiets og Politihøgskolens tiltak for obligatorisk årlig opplæring på etterforskningsfeltet.

Enkeltmedarbeideres deltakelse på fagseminarer, kurs ol. i regi av Kripos, Politihøgskolen eller andre skal i utgangspunktet ikke inngå i beregningen av antall timer til opplæring.

Spesialenheten skal i tillegg til årlige opplæringstiltak ha oppmerksomhet mot læring fra egne saker. Avgjørelser i domstolen, hos Riksadvokaten eller andre som inneholder kritikk, er av en prinsipiell karakter, eller reiser nye faglige relevante spørsmål må gjennomgås av sjefen i egnede forum (fagseminar, etterforsker- eller juristforum). Et antall saker (minimum to fra hver etterforskningsavdeling) skal årlig evalueres på interne fagseminar i virksomheten. Hvilke saker som skal evalueres, besluttet av sjefen i samråd med leder av etterforskningsavdelingen. Ved utvalget av saker skal i tillegg til faglig relevans legges vekt på spørsmål som gjelder kvalitet i saksbehandlingen, som mottak, etterforskningsledelse, effektivitet og sakens behandling i domstolen. Formålet med evaluering kan både være å drøfte områder for forbedring og fremheve gode prestasjoner.

For øvrige ansatte gis tilbud om kurs og andre kompetansehelevende tiltak etter behov.

Spesialenheten nedsatte våren 2020 en egen kompetansegruppe som fikk ansvar for å konkretisere og utarbeide planer for kompetanseutvikling. Gruppen leverte i 2020 en plan til sjefen med tiltak for 2020/2021, men diverse omstendigheter (særsilt covid-19 pandemien) har gjort at arbeidet med å oppnå resultatkravet har blitt annerledes enn planlagt.

Spesialenheten klarte ikke å nå målet om 48 timer opplæringstiltak pr. ansatt i 2021, men vi har kommet i gang med tiltak for å nå dette. Høsten 2021 kom vi i gang med et leksjonsopplegg til obligatorisk årlig opplæring (OÅO). Kompetansegruppen har valgt ut deler av politiets OÅO som er relevant for Spesialenhetens ansatte. På den rene OÅO delen har vi i 2021 gjennomført totalt 24 timers opplæring for hver spesialetterforsker og påtalefaglig etterforskningsleder. I dette tallet inngår også etterforskningskonferansen på Kripos på fem timer per ansatt. Konferansen ble gjennomført digitalt og både etterforskere og jurister deltok. Våre fire nyutdannede møteledere har gjennomført hver 140 timers opplæring på Politihøgskolen (fem studiepoeng). Slik opplæring er en forutsetning for å lede tilbakemeldingsmøtene som er en del av opplæringsstrukturen. I tillegg kommer ca. fem timer fra årets etterforskningskonferanse ved Kripos, arrangert fra 21. september. Endelig arrangerte vi i april et vedtaksseminar over to dager for samtlige jurister.

Alle enhetens etterforskere og etterforskningsledere er tilbudt kurs i avhørsmetodikk i regi av Kripas. Kursene er dessverre utsatt til høsten 2022 på grunn av koronapandemien og manglende kapasitet hos Kripas i 2021. Det er klart at denne utsettelsen påvirker den samlede opplæringstiden.

Våren 2021 ble det gitt opplæring til de administrativt ansatte i taushetsplikt og innsyn ved instruktør fra Politihøgskolen. En merkantil medarbeider har gjennomført seks måneders arkivfaglig nettkurs, og en annen har tatt 15 studiepoeng i arbeidsrett ved Handelshøgskolen Innlandet.

Administrasjonssjef og leder for etterforskningsavdeling Øst-Norge har gjennomført 12 ukers digitalt lederutviklingskurs (Lederprogrammet v/Execu). Kurset besto av seks live-moduler og deltakelse i læringsgrupper. Begge har bidratt med sine erfaringer til ledergruppen. Ved et lederseminar lagt til kontoret i Bergen i oktober inviterte vi professor i ledelse, Tom Karp, fra Høgskolen Kristiania. Han snakket om hverdagsledelse og endringsledelse. Innlegget ga nyttige perspektiver til ledergruppen.

Samlet sett må det sies av vi er godt i gang med ulik kompetanseheving i enheten, og at vi er på rett vei på dette viktige området.

Vi startet i 2021 evaluering av en omfattende seksuallovbruddsak, uten at dette er ferdigstilt. Men ca. 10 personer har benyttet ca. 8 timer hver til denne evalueringen.

Som nevnt innledningsvis har vi tilsatt en person i funksjon som «fag- og opplæringsansvarlig», i første omgang i 50 % stilling. Funksjonen er helt nødvendig for at Spesialenheten skal holde tritt med den faglige utvikling og de kravene som stilles til etterforskningsprosessen i dag. Vedkommende leder kompetansegruppen og startet som nevnt 1. november. Vi ser allerede nå nytten av funksjonen, og stillingsprosenten må vurderes øket.

Fra samme dato startet fire spesialefterforskere sin funksjon som «fagansvarlig etterforskningsleder». Disse funksjonene er et motstykke til det som i politiet benevnes som politifaglig etterforskningsleder. Funksjonen skal under den påtalefaglige etterforskningsleders overordnede ansvar blant annet sørge for at etterforskningen følger anerkjente standarder. De fire som har fått funksjonen skal sammen med «fag- og opplæringsansvarlig» utvikle rollen og bidra til kompetanseheving i hele enheten.

III.1.b Informasjonsdeling

STYRINGSPARAMETER 2 og 4:	Informasjonsdeling
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: God informasjon om faktiske hendelser er viktig grunnlag for diskusjon og læring i politiet. Det er viktig at Spesialenheten gjør relevant informasjon tilgjengelig for politiet på en slik måte at det brukes i arbeid med erfaringslæring. Det er også viktig at allmennheten vet hvordan Spesialenheten arbeider og er organisert. God erfaringslæring i politiet og kunnskap i befolkningen om Spesialenheten og saker enheten har behandlet, bidrar til effektiv kamp mot kriminalitet. Riktig informasjonsdeling gir	

forutsigbarhet og åpenhet om rettsforholdene innenfor enhetens ansvarsområde og bidrar til økt rettssikkerhet.

Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

Enheten arbeider aktivt med å finne gode måter å dele informasjon med politiet om enkeltsaker og generell erfaring som kan utledes fra saksbehandlingen i Spesialenheten. Årsrapporteringen for 2021 gir et oppdatert bilde av dette, og det vises for ordens skyld til denne. Som i fjor blir årsrapporten gjort tilgjengelig på politiets portal «Kilden» og vi legger ut en rekke vedtak på vår Twitter-konto og hjemmesiden.

Gjennom året har representanter for enheten møtt ledergrupper i politiet, studenter og andre som har spurt så langt vi har hatt mulighet. Som eksempel vises til at i september har sjefen gjennomført foredrag for samtlige tredjeårsstudenter ved Politihøgskolen, ledergruppen ved enhet vest, Oslo politidistrikt og for ledersamling i Parat. Enheten har innen utløpet av samme måned også hatt foredrag for arrestforvarere og transportledsagere på kurs i regi av Politihøgskolen. Assisterende sjef har hatt innlegg for en konferanse i Europarådet.

Vi bruker mye tid på informasjonformidling til media, både i konkrete enkeltsaker og med generell tilrettelegging av informasjon. Sjefen har deltatt i Anine Kierulfs podcast «Takk og Lov» og formidlet Spesialenhetens oppdrag til en stor gruppe lyttere. Assisterende sjef har brukt mye tid på henvendelser fra et produksjonsselskap som vil produsere en dokumentar om Eirik Jensen-saken. Hun har også brukt en del tid på et annet produksjonsselskap som lager podcast om Obiora-saken. Spesialenheten har registrert en betydelig økning i antall innsynsbegjæringer som vi bruker mye tid på å besvare.

Det er en viktig del av samfunnsoppdraget til Spesialenheten å bidra til erfaringslæring i politiet. Det er også en svært viktig del av samfunnsoppdraget vårt å kommunisere godt med media og publikum om de sakene vi mottar og hvordan de er behandlet og avgjort. Det er en ønsket og god utvikling at politiet etterspør mer informasjon fra Spesialenheten. På samme måte er det positivt at media (og andre samfunnsaktører som forskere, Barneombudet, Sivilombudsmannen osv.) ber om innsyn i og statistikk fra våre saker. Slik ressursituasjonen er i dag, må vi si nei til henvendelser fra politiet og vi har ikke i noen særlig grad anledning til å jobbe strukturert med denne delen av virksomheten. Vi sier ja til det vi har tid til når spørsmålet kommer. Henvendelsene fra media og andre om informasjon må besvares, og det er ressurskrevende og tar særlig av tiden til jurister og administrativt ansatte hos sjefen. Også dette arbeidet er det vanskelig med dagens bemanningssituasjon å frigjøre ressurs til å jobbe mer strukturert med.

III.1.c Saksbehandlingstid

STYRINGSPARAMETER 5:	Saksbehandlingstid
Rapportering:	2. tertialrapport og årsrapport
Beskrivelse: Det er viktig for rettssikkerheten til den enkelte som får sin sak behandlet av Spesialenheten at saksbehandlingstiden ikke er for lang. Folks tillit til ordningen påvirkes av blant annet saksbehandlingstid. Spesialenheten må derfor behandle saker med effektive rutiner innenfor rimelige tidsrammer. Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.	

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra saken er mottatt til innstilling er sendt sjefen til avgjørelse, og fra innstilling er sendt sjefen til saken er avgjort.

2019			2020			2021		
Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt	Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt	Mottatt til innstilling	Innstilling til avgjort	Totalt
112	76	188	118	75	193	112	47	159

Saksbehandlingstid fra mottatt sak til avgjørelse er pr. 31.12.2021 159 dager, en nedgang fra 193 dager i 2020. Dette er en meget positiv utvikling. Nedgangen skyldes blant annet at utvalgte etterforsningsledere og juridiske rådgivere siden 1. desember 2020 har fått delegert myndighet til å avgjøre enkelte saker der det ikke skal iverksettes etterforskning. Disse sakene får derfor ikke behandling i to nivåer, hvilket bidrar til redusert saksbehandlingstid uten at kvaliteten reduseres. Vi ser også allerede nå effekter av saksmottaket som ble etablert fra 1. november. Vi har også hatt vedtaksseminar med oppmerksomhet mot skriveprosessen for å effektivisere denne. En kontinuerlig oppmerksomhet om saksbehandlingstid bidrar selvsagt også. Sjefen og avdelingslederne har stort fokus på porteføljestyling og prioritering i ledermøter annenhver uke. Det må likevel sies at enkelte saker tar lang tid, ikke minst de saker der vi er avhengig av ulik analysebistand fra for eksempel Kripos. Våpentekniske undersøker er relativt omfattende.

Tabellen nedenfor viser andelen av saker som er avgjort innen 5, 9 og 12 måneder eller mer for hele virksomheten totalt.

	2019	2020	2021
Innen 150 dager (5 måneder)	45 %	43 %	56 %
Innen 270 dager (9 måneder)	31 %	31 %	28 %
Innen 365 dager (12 måneder)	13 %	16 %	8 %
Over 365 dager (12 måneder)	11 %	10 %	8 %

At andelen saker som er avgjort innenfor målet på 150 dager har økt med hele 13 %, og at andelen over 12 måneder er redusert er selvsagt en utvikling vi er fornøyd med.

Registrerte saker og anmeldelser

Tabellen nedenfor viser antall mottatte saker og anmeldelser. At antall anmeldelser er flere enn antall saker skyldes at en sak kan omfatte flere anmeldte og/eller flere anmeldte forhold.

2018		2019		2020		2021	
Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser	Saker	Anmeldelser
878	1226	917	1169	788	1260	705	1050

Tabellen nedenfor viser antall mottatte anmeldelser og mottatte saker pr. politidistrikt i 2018, 2019 og 2020 og 2021. Politidistriktene er i denne oversikten å anse som geografiske områder, hvilket betyr at Oslo omfatter særorganer som har sitt kontor i Oslo.

	2018	2019	2020	2021
Politidistrikt	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser	Anmeldelser
Oslo	221	208	259	203
Øst	145	141	135	149
Innlandet	137	95	79	67
Sør-Øst	135	149	121	132
Agder	72	67	101	81
Sør-Vest	123	101	161	107
Vest	116	133	127	107
Møre og Romsdal	43	43	51	44
Trøndelag	91	91	75	66
Nordland	65	64	58	54
Troms	43	49	56	21
Finnmark	29	26	23	16
Sysselemanden på Svalbard			1	
Andre	6	2	13	3
Totalt	1226	1169	1260	1050

Avgjørelser

Tabellen nedenfor viser antall påtaleavgjorte saker og anmeldelser, positive avgjørelser, anmeldelser som er henlagt uten etterforskning, saker sendt til administrativ vurdering og antall klager behandlet hos Riksadvokaten.

	2018	2019	2020	2021
Påtaleavgjorte saker	861	837	872	830
Påtaleavgjorte anmeldelser	1266	1218	1375	1264
Positive påtaleavgjørelser (forelegg, tiltale, påtaleunntatelse)	55 (4 %)	57 (5 %)	56 (4 %)	65 (5%)
Antall personer/foretak som ble ilagt en straffereaksjon	30/1	42/1	31/1	25/1
Henlagt uten etterforskning	48 %	50 %	50 %	59%
Oversendt til administrativ vurdering	45	39	57	50
Klager til Riksadvokaten	176	169	203	150

830 saker ble påtaleavgjort av Spesialenheten i 2021. Sakene utgjør til sammen 1264 anmeldelser.

Det ble i 65 (5 %) av 1264 behandlede anmeldelser reagert med forelegg, påtaleunntatelse eller tiltale. Dette gjaldt i alt 25 personer og ett foretak. Det er en økning i antall saker henlagt uten etterforskning. Jeg utelukker ikke at dette har sammenheng med at det er gitt kompetanse til de fleste påtalesaglige etterforskningsledere til å avgjøre denne type saker. Vi vil likevel ha oppmerksomhet om denne utviklingen.

Spesialenheten skal i henhold til påtaleinstruksen § 34-7 annet ledd sende en sak til berørt politimester eller sjef for særorgan dersom det gjennom etterforskningen har kommet fram forhold som bør vurderes administrativt. Både 2020 og 2021 viser en utvikling fra foregående år, hvilket er resultatet av en bevisst oppmerksomhet om bruken av våre vedtak.

III.2 Andre aktiviteter

III.2.a Digitalisering

Forventinger og krav til digitalisering er tilsvarende for Spesialenhetens straffesaker som for straffesaker behandlet av politiet og påtalemyndigheten.

Spesialenheten har siden oppstart vært kunde hos PDMT (senere PIT) for å få tilgang til arbeidsverktøy utviklet for å etterforske, påtaleavgjøre og saksbehandle straffesaker. Spesialenheten er ikke i politinettet, men er tilknyttet gjennom mobiliti. Spesialenheten har blant annet fått utviklet en egen versjon av BL. Sakstilfang og Spesialenhetens størrelse, gjør at det ikke er realistisk at enheten selv i særlig grad skal kunne utvikle og drifte elektroniske verktøy til bruk i etterforskningen av egne saker. At Spesialenheten ikke er i politinettet og er den eneste kunden hos PIT som ikke er det, skaper tekniske utfordringer som må tas med i vurderingen av hvilke tjenester Spesialenheten kan og skal kjøpe hos PIT.

For at Spesialenheten skal kunne nyttiggjøre seg tjenester for digital forsendelse av straffesaksdokumenter (f.eks via Altinn, Justisthub eller Digipost), er det nødvendig å få på plass en ny

Løsning for filoverføring mellom Spesialenheten.no og politiet.no. I 2020 ble det etablert et prosjekt i PIT for å lage en ny løsning. På grunn av kapasitetsutfordringer i Spesialenheten er arbeidet med implementeringen av løsningen foreløpig ikke slutført, men det har høy prioritet å gjøre dette arbeidet ferdig.

Selv om dette innebærer at vi ikke har kommet så langt som planlagt med digital samhandling med eksterne aktører, har vi i 2021 kommet et godt stykke videre når det gjelder digitalisering av intern straffesaksbehandling. Gjennom året ble det etablert rutiner for digital saksbehandling, og fra 1. januar 2022 er saksbehandling og arkivering av straffesakene kun digitale.

Prosjektmodulen i Indicia er et verktøy som Spesialenheten i lengre tid har arbeidet med å få ta i bruk. Verktøyet er utviklet for å gi oversikt og kontroll i etterforskningsprosessen. Implementering av dette verktøyet er nødvendig for å møte kravene til kvalitet og effektivitet i en moderne etterforskning. Innføringen av dette vil bidra til en bedre måloppnåelse for Spesialenheten. Sakstfang og Spesialenhetens størrelse, gjør at det ikke er realistisk at enheten selv i særlig grad skal kunne utvikle og drifte elektroniske verktøy til bruk i etterforskningen av egne saker. I 2021 har det vært flere møter mellom PIT og Spesialenheten for å kartlegge behov og muligheter for en løsning som tilfredstiller krav både fra POD og Spesialenheten. For oss er det svært viktig at det er enighet om å få til en løsning, og fra enhetens side vil arbeidet med etablering ha prioritet.

Spesialenheten har over år ikke hatt tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre planlagte oppgaver knyttet til egen IT-plattform. Spesialenheten styrket i 2021 enhetens egen IT-kompetanse med en nyopprettet stilling som IT-konsulent med et særskilt ansvar for å bistå etterforskerne. Med en IT-avdeling besatt med 3 stillinger vil vi stå bedre rustet til å drift, vedlikehold og utvikling av en riktig IT-plattform for Spesialenheten. Det må likevel tilføyes at å stå alene på den måten vi gjør er meget krevende, også i et sikkerhets- og beredskapsperspektiv (nærmere om dette nedenfor). Vi erfarer dette særlig nå. Vår sentrale IT- seniorrådgiver som reelt sett er arkitekten bak vår IT-struktur slutter. Å rekruttere en person med hennes kompetanse har ikke vært lett, selv om vi i skrivende stund er i slik ansettelsesprosess.

III.2.b Særskilt om forebyggende sikkerhet

Vi følger godt med på den informasjon som gis fra NSM, og den oppleves som nyttig. Vi har også et utmerket samarbeid med JustisCERT. På tampen av året foretok JustisCERT en sikkerhetsgjennomgang hos oss, men denne ble på grunn av de sikkerhetstruslene som ble oppdaget før jul ikke ferdigstilt. Det må likevel tilføyes en bekymring av å være en liten organisasjonen med en egen IT- avdeling. Selv om vi nå er tre personer på IT-avdelingen er det likevel som nevnt krevende å stå utenfor en større organisasjon. Teknologitvillingen skjer i et omfang og hastighet som er vanskelig å følge med på. Det vises i så måte rapport 21/02532 fra FFI om teknologitvillingens betydning for politiet, PST og Den høyere påtalemyndighet. For å sørge for en mer robust drift startet vi ved årsslutt et arbeid med å outsource blant annet datahall og drift av denne. Vi tar gjerne en nærmere dialog med departementet om dette.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

IV.1 Internkontroll og risikostyring

Spesialenheten har god styring og kontroll tilpasset enhetens egenart, risiko og vesentlighet. Ledergruppen gjennomfører årlig en overordnet risikovurdering. Generelt inkluderer dette en vurdering av risikobildet og eventuelle konsekvenser samt ulike risikoreduserende tiltak dersom sannsynlig risiko tilsier at det er nødvendig. Analysen oppfattes som bevisstgjørende. I forbindelse med pandemien ble det utarbeidet en kontinuitetsplan som i en matrise satte opp risikofaktorer ved ulike grader av fravær.

Siste vurdering viser at risikobildet gjennomgående ikke er kritisk. Vi har nylig gjennomført en omorganisering og utfordringen nå er å følge opp denne og etablere gode rutiner i tråd med den nye organiseringen. Ikke minst grensesnittet mellom saksmottaket og etterforskningsavdelingen er viktig. Dobbeltarbeid må unngås.

Gjennomgangen ellers viser at flere tiltak som er gjennomført har effekt som forventet. Enhetens største risiko er, som tidligere, vurdert å være saker som krever ekstraordinær etterforskningsinnsats over et lengre tidsrom. Dette kan svekke framdriften i arbeidet med andre saker og gi mindre rom for kompetansehevende tiltak som etterutdanning/kurs. Vi er så vidt små at vi har lite å gå på når slike større eller flere noe mindre etterforskinger oppstår. En annen risiko er at vi kan henge etter rent kompetansemessig hva gjelder det personell vi skal etterforske. Her er vi heldigvis på god vei med den kompetanseoppbygging vi er godt i gang med. Kritikk av ordningen og spørsmål om enhetens uavhengighet er et stadig tilbakevendende tema og anses som en høy risikofaktor. Dette krever kontinuerlig oppmerksomhet.

Økonomistyringen ivaretas gjennom regnskapsrapportering hvert tertial som tilfredsstillende krav til korrekthet. Videre benyttes ulike rapporter (utviklet av DFØ) for løpende økonomistyring, regnskapskontroll og informasjon gjennom året. Samlet gir dette grunnlag for budsjettering, budsjettjusteringer og nødvendige beslutninger.

Risikovurderingen er i tråd med kravene i økonomiregelverket.

IV.3 Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

IV.3.a Inkluderingsdugnaden

Spesialenheten deltar i statens inkluderingsdugnad som har som mål å få flere med hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne ut i arbeid, og har utarbeidet handlingsplan for arbeidet med dette i virksomheten. Planen skal gi ledere og tillitsvalgte eierskap til begrepet inkludering og tydeliggjøre ansvar og oppgaver knyttet til mer mangfoldig rekruttering. Handlingsplanen skal være et verktøy for hvordan ledelse og tillitsvalgte sammen skal følge opp målene i praksis.

Spesialenheten inngikk samarbeid med NAV i inkluderingsdugnaden høsten 2021. Det ble ansatt en konsulent i 60% stilling i et midlertidig engasjement på tre måneder. Denne har nå blitt forlenget til 30. juni 2022.

Spesialenheten ivaretar inkluderingsperspektivet i rekrutteringsprosessen. Ved alle utlysninger oppfordrer Spesialenheten søkere om å krysse av i jobbsøkerportalen dersom de har funksjonsnedsettelse, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn.

Regelverket stiller krav til både virksomheter og søkere når det gjelder positiv særbehandling ved jobbsøk i staten. Dersom det er kvalifiserte søkere med funksjonsnedsettelse, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn, innkaller Spesialenheten minst én søker i hver av disse gruppene til intervju, i tråd med forskrift til lov om statens ansatte mv. § 4. Søkere med nedsatt funksjonsevne kan ansettes dersom vedkommende er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren.

Spesialenheten har hatt tolv nyrekrutteringer i rapporteringsperioden (en midlertidig, ti faste stillinger og en utlysning av advokater på verv.) Fire søkere har anført å ha nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, atten søkere har anført å ha innvandrerbakgrunn.

For øvrig er Spesialenheten en liten virksomhet (43 stillinger). Det stilles høye krav til egnethet, faglig dyktighet, selvstendighet, samarbeidsevner og integritet for stilling i enheten. Det er ingen planlagte tiltak utover det som er beskrevet ovenfor.

IV.3.b Oppfølging av FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål nummer 16 er fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner. Spesialenhetens mandat er å bidra til at befolkningen har tillit til politi og påtalemyndighet. Slik tillit er grunnleggende for stabilitet i samfunnet og nødvendig for fremme av rettsstaten, rettsikkerhet og rettsvern for alle. Spesialenheten anser det som et viktig del av samfunnsoppdraget å bidra til erfaringslæring i politiet og påtalemyndigheten, og å være så åpne som mulig om vår egen virksomhet. Det vises til punkt III.1.b over om arbeidet vårt nasjonalt med informasjonsdeling.

Siden oppstarten i 2005 har Spesialenheten jevnlig blitt invitert til å delta i ulike internasjonale fora. Vi mottar også relativt mange forespørsler årlig om informasjon om enhetens mandat, organisering, statistikk osv. Enheten har ved flere anledninger blitt fremhevet som et godt eksempel på en kontrollmekanisme med etter hvert lang erfaring. På den bakgrunn har enheten blitt spurt om å dele informasjon med organisasjoner eller nasjoner som for eksempel arbeider for bedre kontroll med politiet, korrupsjonsbekjempelse eller forebygging av tortur og umenneskelig behandling. I 2021 har det som i flere tidligere år vært nødvendig å avslå slike henvendelser fordi vi ikke har hatt kapasitet til å prioritere slike oppgaver.

IV.3.c Etiske retningslinjer for staten

Jeg nevner dette selv om det ikke er krav om rapportering. Som nevnt innledningsvis startet vi et arbeid med dette før jul. Det er viktig, både prosessen med å utarbeide slike retningslinjer, og selvsagt det endelige resultatet. Vi har nedsatt en egen gruppe som utarbeider utkast til retningslinjer.

IV.3.d Spesialenhetens særavtale

Spesialenhetens særavtale (ATB), som ble inngått 20. august 2018, gjeldende fram til 1. september 2021 er reforhandlet. Ny avtale er inngått med virkning fra 1. februar 2022. Ved den nye avtalen er både spesialetterforskere og jurister med i beredskapsvakten. Dette er en riktig utvikling og en kvalitetsmessig styrking. Summen for en ukes beredskapsvakt måtte økes fra kr. 8.600,- til kr. 12.000

per uke, så det er klart at dette blir mer kostbart enn tidligere. Tilgjengelighetstillegg for juristene og en fridag for ukesvakten er bortfalt.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Enhetens samfunnsoppdrag er som kjent å etterforske og iredteføre straffbare forhold begått av ansatte i politiet og påtalemyndigheten, og å bidra til å opprettholde befolkningens tillit til etatenes myndighetsutøvelse.

V.1 Utviklingstrekk og mulighetsrom

Spesialenhetens oppdrag er bredt, og enheten skal forestå en adekvat og grundig behandling av alle typer anmeldelser.

Oppdraget har over tid gradvis blitt mer komplisert. Et tydelig utviklingstrekk er at både etterforskning og iredteføring av saker stiller nye og mer omfattende krav enn tidligere, og dette treffer Spesialenheten med full tyngde. Vi har nevnt noe av dette i tidligere budsjettinnspill, men vi tillater oss å omerindre noe av dette nedenfor.

Et annet tydelig utviklingstrekk er at det både ved etterforskning og iredteføring av saker stilles nye og mer omfattende krav enn tidligere, ikke minst hva gjelder kvalitet. Vi ser det i alle våre saker. Forsvarere og domstoler setter de samme krav til oss som de gjør til politiet og påtalemyndigheten. Det er selvsagt naturlig. Dette området er en av våre utfordringer, ikke minst fordi vi ennå ikke kan kommunisere fullt ut digitalt med eksterne aktører.

Våre hoved- og ankeforhandlinger er ofte meget krevende. Det er så stor oppmerksomhet om sakene, og våre aktører føler et meget stort ansvar for å gjøre alt riktig. Et ansvar som selvsagt påtalemyndigheten for øvrig kjenner på, men det er likevel et ekstra oppmerksomt søkelys på oss som er «vokternes vokter». De tiltalte, som primært er personell fra politiet og påtalemyndigheten, er også profesjonelle aktører som er vant til å stå i retten. Bevisføringen blir ofte vidløftiggjort.

Det er overmåte viktig at Spesialenheten nyter alminnelig tillit. Fra andre tertialrapportering hitsettes følgende:

Tilliten til Spesialenheten er avhengig av om den formelle uavhengigheten oppfattes som faktisk uavhengighet. Dette er en av risikofaktorene vi står overfor, og vi må derfor hele tiden være oppmerksom på problemstillingen. Hvilke saker som det iverksettes etterforskning i, og hvilke som henlegges vil alltid være i søkelyset. Advokatene på verv er viktig i et tillitsperspektiv. Vi vil vurdere om advokatenes involvering i enkeltsaker skal synliggjøres bedre enn i dag for å gi vedtakene våre økt legitimitet.

De nye advokatene på verv er nå i gang med sitt arbeid. Noen av advokatene får innstillinger fra etterforskningsavdelingen som de bearbeider til vedtak. I det endelige vedtaket står derfor advokaten som saksbehandler. Dette er en endring fra tidligere hvor alltid en av de juridiske rådgiverne stod som slik saksbehandler. På denne måten blir advokatene mer synlig i vedtakene våre.

En vesentlig faktor som påvirker folks tillit til enheten er saksbehandlingstiden. At vi nå er på en saksbehandlingstid på 159 dager er meget gledelig. Det styrker tilliten til oss. Det er likevel viktig at

tidsbruken i de mer alvorlige sakene reduseres. Saksmottakets arbeid vil åpenbart effektivisere vårt arbeid, og derigjennom gi etterforskningsavdelingen mer tid til å konsentrere seg om de mer alvorlige sakene. Det er også vårt håp at etableringen av funksjonen «fagansvarlig etterforskningsleder» også skal bidra til dette.

Den raske teknologiske utvikling (jf. blant annet FFI sin rapport 21/02532 om teknologiutviklingens betydning for politiet, PST og Den høyere påtalemyndighet) treffer også oss. Vi er små og det er krevende å holde seg oppdatert på alt innen dette viktige fagfeltet.

Endelig må samfunnets økte oppmerksomhet – og krav – til kompetanse og utvikling understrekes. Vi har fremhevet dette tidligere, ikke minst i våre to tidligere innspill til budsjettet 2023. Det er stort fokus om kompetanseutvikling i politiet og påtalemyndigheten. Det er helt avgjørende at Spesialenheten følger opp med tilsvarende utvikling. I motsatt fall vil enheten raskt miste autoritet og troverdighet.

Vi må her gjenta en tidligere nevnt utfordring, nemlig hvordan Spesialenheten innhenter informasjon fra politiets BL og PO (politioperativ system). I våre saker må vi regelmessig innhente underliggende straffesak (speilsak) og annen dokumentasjon fra politiet. Vi er da avhengig av at våre kontaktpersoner i politidistriktene gir oss det vi trenger innen rimelig tid. Stort sett får vi det vi trenger nokså raskt, men ordningen har noen prinsipielle uheldige sider som strengt tatt utfordrer vår uavhengighet. Ved dagens ordning er vi helt avhengig av at enkeltpersoner i politiet gir oss det vi skal, men ikke minst at det ikke røpes opplysningene til den person som eventuelt skal etterforskes. Vi opplever også stadig at vi må kontakte politiet i flere omganger fordi det kan være vanskelig å kommunisere godt om hvilke opplysninger vi har behov for i våre saker, hvilket bidrar til sen saksbehandling.

Det vil bidra til vår uavhengighet om vi kunne gå direkte inn å hente mer av de opplysningene vi trenger selv. Dagens løsning kan innebære at vi i enkelte tilfeller mottar dokumenter – gjerne personsensitive – som blir en del av sakens dokumenter og som vi ikke har behov for. Direkte tilgang for enkelte av Spesialenhetens ansatte ville bidra til mer målrettet og effektiv informasjonsinnhenting fra disse to kildene til bruk i våre straffesaker. Sporing og notoritet om tilgang og bruk finnes, og er en selvfølge ved en slik løsning som vi har skissert.

Spesialenheten skulle gjerne hatt anledning til å knytte seg enda tettere til forskningsmiljøer. Det hadde vært meget nyttig for oss om vi hadde økonomi til å sette ut enkelte forskningsoppdrag innen vårt felt. Det kunne også vært spennende å med en viss formalisert kontakt med politi- og påtalerettsmiljøet ved Juridisk fakultet, Universitet i Bergen. Vi tar gjerne en nærmere dialog med departementet om dette. Vi synes også det hadde vært nyttig å kunne delta mer i internasjonalt samarbeid. Hospiteringsordninger hos våre søsterorganisasjoner både i Norden og Storbritannia for å høste erfaringer derfra ville vært meget nyttig. Uten en varig styrking av grunnbemanningen i Spesialenheten vil det i dagens situasjon være vanskelig å prioritere dette.

VI. Årsregnskap

Ledelseskommmentarer til årsregnskap 2021

Virksomhetens formål

Spesialenheten for politisaker er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Enheten er riksdekkende etterforsknings- og påtalemyndighet, og har som oppgave å etterforske saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten.

Spesialenheten for politisaker er ikke en del av politiet eller den ordinære påtalemyndighet. Enheten er en uavhengig organisasjon faglig underordnet Riksadvokaten som kan gi pålegg til enheten om iverksetting, gjennomføring og stansing av etterforskning. Riksadvokaten behandler også klager over avgjørelser truffet av Spesialenheten.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og de krav som er stilt fra eget departement. Regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Spesialenheten har siden 2014, i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet, vedtatt å føre og rapportere sitt virksomhetsregnskap i henhold til de anbefalte statlige regnkapsstandardene (SRS).

Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

Spesialenhetens samlede tildeling for budsjettåret 2021 på kap. 460, post 01 er 57,076 millioner kroner. Dette er inkludert overført mindreforbruk fra 2020 og supplerende tildelingsbrev for de budsjettmessige virkningene av lønnsoppgjøret for 2021. Se note A.

Forbruk i henhold til SRS pr. 31.12.2021 er 55,085 millioner kroner. Det er bokført 44,024 millioner kroner (80 %) i lønn til ansatte, honorarer til advokater på verv, pensjonskostnader og sosiale kostnader. 11,060 millioner kroner (20 %) gjelder avskrivninger og øvrige driftskostnader. Se note 2, 3, 4 og 5 for nærmere spesifisering.

For Spesialenheten, som er en bruttobudsjettert virksomhet, er det forskjeller mellom det periodiserte virksomhetsregnskapet (SRS) og benyttet bevilgning i henhold til rapportering til statsregnskapet. Forskjellene skyldes at det benyttes ulike regnskapsprinsipper i de to regnskapene. Rapportert til statsregnskapet på kap. 460, post 01 pr. 31.12.2021 er 54,208 millioner kroner. Differansen mellom SRS og kontantrapportering forklares med endring i betalbare poster, avskrivninger, og merverdiavgift på skyldig leverandørgjeld pr. 31.12.2021. Ved hensyn til dette har Spesialenheten et mindreforbruk på 2,868 millioner kroner i 2021. Se note B.

Mindreforbruket på 2,868 millioner kroner (ubrukt bevilgning) skyldes i hovedsak at flere planlagte IT-prosjekter er utsatt på grunn av kapasitetsutfordringer og at kompetanseutviklingsaktiviteter og interne fagsamlinger er redusert eller ikke gjennomført på grunn av korona-pandemien. Det er også reduserte kostnader til reiser og leie av avhørslokaler som følge av det samme. Vi er selvsagt oppmerksom på at tildelt budsjett innebærer en ambisjon om at midlene skal brukes, men dette har av forannevnte grunner ikke vært mulig. Vi har ikke forsøkt å redusere underforbruket på annen måte, men vært bevisst muligheten for overføring til forventede merkostnader til blant annet større aktorater og utgiftsøkning til nye advokater på verv som vil fakturere noe mer salær fordi de skal gjøre seg kjent med arbeidet. Maksimum overførbart beløp kr. 2,767 millioner kroner er søkt overført til 2022.

Mellomværende med statskassen

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.2021 1,993 millioner kroner og består av skyldig skattetrekk. Se oppstilling av artskontorrapportering.

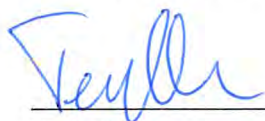
Beslag

Spesialenheten forvalter ikke-statlige midler fra beslag i straffesaker. Midlene inngår ikke i Statens konsernkontoordning, men fremkommer i balansen. Se note 8 og 9.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter virksomhetens årsregnskap. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert, men revisjonsberetning forventes å foreligge innen 1. mai. Revisjonsberetning for 2020 foreligger uten merknader.

Hamar, 14. februar 2022

Terje Nybøe
sjef

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post).

Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering pr. 31.12.2021

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
460	Spesialenheten for politisaker	01	Driftskapittel		57 076 000	54 207 607	2 868 393
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Nettoordning for mva i staten		0	1 189 937	
<i>Sum utgiftsført</i>					57 076 000	55 397 545	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Diverse inntekter	29	Diverse inntekter		0	49 285	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	5 354 438	
<i>Sum inntektsført</i>					0	5 403 723	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						49 993 822	
Kapitalkontoer							
60088401	Norges Bank KK /innbetalinger					703 432	
60088402	Norges Bank KK/utbetalinger					-50 320 782	
704285	Endring i mellomværende med statskassen					-376 472	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
704285	Mellomværende med statskassen				31.12.2021 -1 992 651	31.12.2020 -1 616 178	Endring -376 472

Note A

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
460.01	1 728 000	55 348 000	57 076 000

Note B

Forklaring til brukte av budsjettfullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsf	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra	Innsparing er(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
460.01	Driftsutgifter	2 868 393		2 868 393				2 868 393	2 767 400	2 767 400

Mulig overførbart beløp

Spesialenhetens ubrukte bevilgning på kapittel 460, post 01 beløper seg til kr. 2 868 393. Beløpet er over grensen på fem prosent av årets bevilgning, slik at maksimum overførbart beløp kr. 2 767 400 regnes som mulig overførbart til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorapportering pr. 31.12.2021

	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	0	0
Andre innbetalinger	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	43 499 847	41 801 120
Andre utbetalinger til drift	10 032 189	11 410 644
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	53 532 036	53 211 765
Netto rapporterte driftsutgifter	53 532 036	53 211 765
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	675 571	1 683 803
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	675 571	1 683 803
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	675 571	1 683 803
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	49 285	46 700
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	5 354 438	5 112 893
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	1 189 937	1 604 121
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-4 213 785	-3 555 472
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	49 993 822	51 340 096
Oversikt over mellomværende med statskassen **		
	31.12.2021	31.12.2020
Fordringer på ansatte	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 998 935	-1 622 316
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	0	0
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	6 284	6 138
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	0
Sum mellomværende med statskassen	-1 992 651	-1 616 178

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter

Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Spesialenheten har ikke inntekt fra tilskudd og overføringer.

Kostnader

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelse for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Spesialenheten har ikke varer for salg eller driftsmateriell.

Fordringer

Fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	55 084 882	54 117 132
Inntekt fra tilskudd og overføringer		0	0
Inntekt fra gebyrer		0	0
Salgs- og leieinntekter		0	0
Andre driftsinntekter		0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>55 084 882</i>	<i>54 117 132</i>
Driftskostnader			
Varekostnader		0	0
Lønnskostnader	2	44 024 370	41 898 884
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	1 083 401	807 200
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		0	0
Andre driftskostnader	5	9 977 111	11 411 048
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>55 084 882</i>	<i>54 117 132</i>
Driftsresultat		0	0
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		0	0
Finanskostnader		0	0
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen		0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre		0	0
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse – eiendeler

	Note	31.12.2021	31.12.2020
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	494 298	698 403
Immaterielle eiendeler under utførelse		0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		494 298	698 403
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		0	0
Maskiner og transportmidler		0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	1 970 682	2 120 098
Anlegg under utførelse		0	0
Infrastruktureiendeler		0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		1 970 682	2 120 098
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0
Sum anleggsmidler		2 464 981	2 818 500
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer		0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter		0	0
Andre fordringer	7	206 998	30 267
<i>Sum fordringer</i>		206 998	30 267
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	8	59 378	59 263
Kontanter og lignende		0	0
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		59 378	59 263
Sum omløpsmidler		266 376	89 529
Sum eiendeler drift		2 731 357	2 908 030
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
<i>Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer</i>		0	0
Sum eiendeler		2 731 357	2 908 030

Balanse – statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2021	31.12.2020
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapital			
Sum virksomhetskapital		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	6	-5 864 813	-4 590 960
Sum avregninger		-5 864 813	-4 590 960
Sum statens kapital		-5 864 813	-4 590 960
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	6B	212 676	71 246
Skyldig skattetrekk	6B	1 998 935	1 622 316
Skyldige offentlige avgifter	6B	808 208	748 195
Avsatte feriepenger	6B	3 378 871	3 124 146
Mottatt forskuddsbetaling		0	0
Annen kortsiktig gjeld	9	2 197 480	1 933 086
Sum kortsiktig gjeld		8 596 169	7 498 990
Sum gjeld		8 596 169	7 498 990
Sum statens kapital og gjeld drift		2 731 357	2 908 030
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		2 731 357	2 908 030

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2021	31.12.2020
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	55 084 882	54 117 132
Sum inntekt fra bevilgninger	55 084 882	54 117 132
<small>*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.</small>		
<small>For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.</small>		
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	0
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Sum andre driftsinntekter	0	0
Sum driftsinntekter	55 084 882	54 117 132

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	29 000 116	27 223 932
Advokater på verv	2 980 006	3 065 875
Feriepenger	3 492 974	3 270 068
Arbeidsgiveravgift	5 414 451	5 147 919
Pensjonskostnader*	3 531 087	3 195 348
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-813 163	-332 539
Andre ytelser**	418 897	328 281
Sum lønnskostnader	44 024 370	41 898 884
Antall utførte årsverk	38	37
<small>* Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 12 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12 prosent.</small>		
Andre ytelser **		
Kto 5330 Honorarer	7 310	0
Kto 5340 Tolketjenester	0	5 968
Kto 5900 Gaver til ansatte	80 244	39 288
Kto 5910 Kantinekostnader	41 989	24 400
Kto 5920 Gruppeliv	49 285	46 700
Kto 5930 Yrkesskadeforsikring	12 490	15 134
Kto 5961 Velferdsmidler	7 602	15 294
Kto 5990 Annen personalkostnad	95 886	96 112
Kto 5992 Bedriftshelsetjeneste	124 092	85 385
	418 897	328 281

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 348 024	0	1 348 024
Tilgang i året	0	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i	0	0	0
Anskaffelseskost	1 348 024	0	1 348 024
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	649 621	0	649 621
Ordinære avskrivninger i året	204 104	0	204 104
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2021	494 298	0	494 298

Anlegg 1052 Lisenser ny backupløsning
 Anlegg 1054 Lisenser ny sentralbordløsning
 Anlegg 1058 Programvare Indico lyd og bilde
 Anlegg 1061 Oppgradering av AD og Exchange
 Anlegg 1062 Ny VPN løsning med Palo Alto 220
 Anlegg 1064 Ny hjemmeside

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløse, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	0	7 438 326	0	0	7 438 326
Tilgang i året	0	0	0	729 881	0	0	729 881
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i å	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	0	0	0	8 168 207	0	0	8 168 207
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	0	5 318 228	0	0	5 318 228
Ordinære avskrivninger i året	0	0	0	879 297	0	0	879 297
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2021	0	0	0	1 970 682	0	0	1 970 682

Avskrivningsperiode 3 år

1043 Pool - pc 2017
 1049 Pool - pc'er 2018
 1050 Utvidelse SAN
 1051 Pool dataskjerner 2018
 1053 Maskinvare ny backupserver
 1056 Ny NAS lagring
 1057 Utstyr Indico lyd og bilde
 1059 Pool - PC, skjerm og docking
 1060 Diskutvidelse SAN
 1063 Pool - PC, skjerm og skriver
 1066 Ny Nutanix-løsning
 1067 Ny backupløsning
 1068 Pool - PC, skjerm og docking 2021
 1069 Oppgradering av Cisco samhandlingsløsning

Avskrivningsperiode 5 år

1055 Utstyr til ny sentralbordløsning
 1065 Videokonferanseutstyr

Avskrivningsperiode 10 år

1008 Møterom/fellesrom
 1009 Fellesrom
 1016 Videokonferanseutstyr
 1022 Kontorstoler
 1023 Verdiskap
 1027 Møteromsmøbler Oslo
 1028 Konferansemøbler Hamar
 1045 Pool kontormøbler 2017
 1047 Kontormøbler Trondheim
 1048 Pool kontormøbler 2018
 1070 Pool - kontormøbler 2021

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	4 361 147	4 199 191
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	1 470
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	750 618	621 713
Leie maskiner, inventar og lignende	924 877	1 297 904
Mindre utstyranskaffelser	425 265	381 043
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr	29 190	195 320
Kjøp av konsulent tjenester*	241 339	166 344
Kjøp av andre fremmede tjenester**	862 485	1 960 662
Reiser og diett	577 066	1 201 097
Tap og lignende	0	11 596
Øvrige driftskostnader***	1 805 123	1 374 708
Sum andre driftskostnader	9 977 111	11 411 048

Kjøp av konsulent tjenester*

6710 Konsulent tjenester til utvikling av programvare	241 339	166 344
6722 Konsulent tjenester til kommunikasjonsrådgivning	0	0
6730 Andre konsulent tjenester	0	0
	241 339	166 344

Kjøp av fremmede tjenester **

6740 Innleie av vikarer	0	290 046
6750 Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver,	470 625	726 582
6760 Kjøp av lønns- og regnskapstjenester	48 376	54 726
6780 Kjøp av andre fremmede tjenester	249 990	292 929
6791 Kjøp av tjenester til tolking og oversettelse	76 788	146 909
6792 Kjøp av registertjenester	1 788	827
6797 Annen bistand	14 919	448 644
	862 485	1 960 662

Øvrige driftskostnader ***

6800 Rekvisita	67 830	109 658
6820 Trykksaker	39 983	44 606
6830 Annonser	320 480	100 547
6840 Aviser, tidsskrifter	152 183	139 974
6841 Faglitteratur	4 522	12 981
6842 Særtrykk	19 555	21 819
6860 Møter	52 698	52 060
6870 Kurs og seminarer for egne ansatte	360 275	57 516
6880 Kurs og seminarer eksterne	0	0
6891 Annen kontorkostnad	43 443	60 580
6900 Telefoni og datakommunikasjon	38 762	40 121
6901 Datakommunikasjon	400 125	408 373
6903 Mobiltelefon bruk	72 339	63 309
6940 Porto	159 258	171 100
7000 Drivstoff	24 646	30 999
7020 Vedlikehold kjøretøy	4 897	11 971
7040 Forsikring og årsavgift	16 803	14 863
7090 Annen kostnad transport m.	22 805	30 646
7350 Representasjon	1 101	1 645
7770 Bank og kortgebyr	2 151	1 944
7772 Øreavrunding	0	-2
7790 Annen kostnad	1 269	0
	1 805 123	1 374 708

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel					Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	
Varighet inntil 1 år				125 069,59		125 070
Varighet 1-5 år		3 291 239				3 291 239
Varighet over 5 år						0
Kostnadsført leiebetingelse for perioden	0	3 291 239	0	125 070	0	3 416 309

Note 6A Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2021	31.12.2020	
Avregnet med statskassen i balansen	-5 864 813	-4 590 960	-1 273 852

Endring i avregnet med statskassen

<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>		
Konsernkonto utbetaling		-50 320 782
Konsernkonto innbetaling		703 432
Netto trekk konsernkonto		-49 617 349
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)</i>		
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>		
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)		55 084 882
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)		-5 403 723
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)		1 210 043
<i>Andre avstemmingsposter</i>		
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter		0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto		1 273 852
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen		0
Sum endring i avregnet med statskassen *		1 273 852

Note 6B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021	31.12.2021	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværend e med statskassen	
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	494 298		494 298
Varige driftsmidler	1 970 682		1 970 682
<i>Sum</i>	<i>2 464 981</i>	<i>0</i>	<i>2 464 981</i>
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	0	0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	206 998	0	206 998
Bankinnskudd, kontanter og lignende	59 378	0	59 378
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til stater	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>266 376</i>	<i>0</i>	<i>266 376</i>
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-212 676	0	-212 676
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 998 935	-1 998 935	0
Skyldige offentlige avgifter	-808 208	0	-808 208
Avsatte feriepenger	-3 378 871	0	-3 378 871
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-2 197 480	6 284	-2 203 765
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
<i>Sum</i>	<i>-8 596 169</i>	<i>-1 992 651</i>	<i>-6 603 519</i>
Sum	-5 864 813	-1 992 651	-3 872 162

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 7 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2021	31.12.2020
Andre forskuddsbetalte kostnader	53 365	0
Andre fordringer (NAV refusjoner)	153 632	30 267
Sum andre kortsiktige fordringer	206 998	30 267

Note 8 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2021	31.12.2020
Øvrige bankkontoer (beslag i straffesaker, utenfor statens konsernkontoordning)	59 378	59 263
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	59 378	59 263

Note 9 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2021	31.12.2020
Skyldig lønn	-6 284	-6 138
Annen gjeld til ansatte	1 872 828	1 657 160
Påløpte kostnader	271 559	222 801
Annen kortsiktig gjeld (beslag i straffesaker)	59 378	59 263
Sum annen kortsiktig gjeld	2 197 480	1 933 086